

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2021/2236**z dnia 15 grudnia 2021 r..****w sprawie szczegółowych zasad wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 16,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 ⁽²⁾ ustanowiono zasady i procedury realizacji pomocy, które mają zastosowanie do pomocy z IPA III. W motywie 52 i art. 16 rozporządzenia (UE) 2021/1529 upoważniono Komisję do określenia przepisów szczegółowych ustanawiających jednolite warunki wykonywania tego rozporządzenia. Należy ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące postępowania w sytuacjach szczególnych, zwłaszcza w odniesieniu do zarządzania pośredniego z udziałem beneficjentów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2021/1529 („beneficjenci IPA III”), współpracy transgranicznej, zgodnie z definicją podaną w art. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/1529, a także pomocy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.
- (2) Aby zapewnić realizowanie pomocy przedakcesyjnej we wszystkich beneficjentach IPA III w jednolity sposób oraz z poszanowaniem zasady należytego zarządzania finansami, Komisja oraz beneficjenci IPA III powinni zawrzeć porozumienia w formie ramowych umów o partnerstwie finansowym i umów sektorowych ustanawiających zasady wzajemnej współpracy na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (3) Komisja powinna wspierać beneficjentów IPA III w ich wysiłkach na rzecz rozwijania zdolności w zakresie zarządzania funduszami unijnymi zgodnie z zasadami i przepisami przewidzianymi w prawodawstwie UE. W tym celu Komisja powinna w stosownych przypadkach powierzać zadania w zakresie wykonania budżetu beneficjentom IPA III.
- (4) Należy określić szczegółowe zasady dotyczące powierzania zadań w zakresie wykonania budżetu beneficjentom IPA III zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽³⁾.
- (5) W przypadku wdrażania pomocy z IPA III w ramach zarządzania pośredniego należy określić szczegółowe zasady monitorowania i oceny przez beneficjentów IPA III.
- (6) Należy ustanowić szczegółowe zasady w zakresie sprawozdawczości, aby doprecyzować wymogi w zakresie sprawozdawczości, które mają spełniać beneficjenci IPA III.
- (7) W ramach IPA III nadal wspierane będzie tworzenie i wzmocnienie sektorowych systemów koordynacji i monitorowania proporcjonalnych do zakresu obowiązków beneficjenta IPA. Struktury utworzone w ramach podejścia sektorowego w związku z IPA i IPA II mogą nadal wykonywać swoje obowiązki, przy czym należy ustanowić nowe sektorowe komitety monitorujące, jeżeli uzasadniają to obowiązki beneficjenta IPA.

⁽¹⁾ Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Śąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.).

- (8) Należy określić szczegółowe zasady ustalania wysokości korekty finansowej oraz procedurę, którą należy stosować wobec beneficjentów IPA III przy realizacji pomocy z IPA III w ramach zarządzania pośredniego.
- (9) Pomoc z IPA III powinna być wykorzystywana do wspierania współpracy transgranicznej między beneficjentami IPA III. Faktyczna współpraca transgraniczna między beneficjentami IPA III powinna obejmować wspólne opracowywanie, realizację i finansowanie działań prowadzących do nasilenia stosunków sąsiedzkich, tworzenia trwałych partnerstw na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego lub usuwania przeszkód dla tego rozwoju.
- (10) Konieczne jest zatem ustalenie jednolitych zasad zarządzania współpracą transgraniczną między beneficjentami IPA III, w tym ról i zakresu odpowiedzialności struktur i instytucji zaangażowanych w zarządzanie programami współpracy transgranicznej.
- (11) Niniejsze rozporządzenie wykonawcze nie obejmuje współpracy transgranicznej między państwem członkowskim lub państwami członkowskimi a beneficjentem lub beneficjentami IPA III, jak określono w art. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/1529, chyba że umowy w sprawie finansowania zawarte zgodnie z art. 59 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 (*) odnoszą się do niniejszego rozporządzenia wykonawczego, danej ramowej umowy o partnerstwie finansowym lub jej konkretnego postanowienia.
- (12) Pomoc z IPA III na rzecz rozwoju obszarów wiejskich powinna zwiększać konkurencyjność sektora rolno-spożywczego i wspierać stopniowe dostosowywanie do dorobku prawnego Unii w zakresie wspólnej polityki rolnej. Należy określić szczegółowe zasady w celu finansowania pomocy o charakterze podobnym do pomocy świadczonej w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich za pośrednictwem systemów zarządzania i kontroli działających z poszanowaniem zasad dobrych rządów i przypominających struktury pełniące podobne funkcje w państwach członkowskich.
- (13) W celu umożliwienia terminowego programowania i realizacji programów IPA III na 2021 r. niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (14) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu IPA III,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEDMIOT I OGÓLNE RAMY REALIZACJI POMOCY Z IPA

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

W niniejszym rozporządzeniu określa się przepisy szczegółowe ustanawiające jednolite warunki wykonania rozporządzenia (UE) 2021/1529 w odniesieniu do struktur realizacji pomocy z IPA III i zarządzania pośredniego z udziałem beneficjentów IPA III, a także szczegółowe zasady dotyczące współpracy transgranicznej oraz pomocy na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Niniejsze rozporządzenie wykonawcze nie obejmuje współpracy transgranicznej między państwem członkowskim lub państwami członkowskimi a beneficjentem lub beneficjentami IPA III, jak określono w art. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/1529, chyba że umowy w sprawie finansowania zawarte zgodnie z art. 59 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 odnoszą się do niniejszego rozporządzenia wykonawczego, danej ramowej umowy o partnerstwie finansowym lub jej konkretnego postanowienia.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 94).

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „beneficjent IPA III” oznacza jednego z beneficjentów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2021/1529;
- b) „ramowa umowa o partnerstwie finansowym” oznacza umowę zawartą między Komisją a beneficjentem IPA III, ustanawiającą zasady współpracy finansowej między beneficjentem IPA III a Komisją na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- c) „umowa sektorowa” oznacza umowę zawartą między Komisją a beneficjentem IPA III w celu realizacji określonego programu IPA III, ustanawiającą zasady i procedury, których należy przestrzegać, nieujęte w ramowej umowie o partnerstwie finansowym ani w umowach w sprawie finansowania;
- d) „umowa w sprawie finansowania” oznacza roczną lub wieloletnią umowę zawartą między Komisją a beneficjentem IPA III na potrzeby realizacji pomocy z IPA III;
- e) „instytucja” oznacza podmiot publiczny lub jednostkę publiczną beneficjenta IPA III lub państwa członkowskiego na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym;
- f) „duży projekt” oznacza projekt obejmujący szereg robót, działań lub usług służący wykonaniu dokładnie określonego i niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, który ma jasno określone cele i którego całkowite koszty przekraczają kwotę ustaloną w ramowej umowie o partnerstwie finansowym;
- g) „beneficjent” oznacza podmiot publiczny lub prywatny odpowiedzialny za podejmowanie i realizację operacji w ramach programu współpracy transgranicznej;
- h) „operacja” oznacza projekt, umowę, przedsięwzięcie lub grupę projektów wybrane przez instytucję zamawiającą danego programu lub na jej odpowiedzialność, przyczyniające się do realizacji celów priorytetu lub priorytetów, do których się odnoszą;
- i) „wiodący beneficjent IPA III” oznacza beneficjenta IPA III, któremu nadano wiodącą rolę i w związku z tym instytucja zamawiająca programu transgranicznego ma w nim swoją siedzibę.

Artykuł 3

Zasady finansowania unijnego

Pomoc z IPA III służy wspieraniu przyjmowania i wdrażania reform przeprowadzanych przez beneficjentów IPA III, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/1529. Określone programy i odrębne działania mogą wymagać wkładu finansowego zarówno ze strony beneficjenta IPA III, jak i ze strony Unii.

Artykuł 4

Zasada odpowiedzialności kraju za własny rozwój

1. Odpowiedzialność za programowanie i realizację pomocy z IPA III spoczywa przede wszystkim na beneficjencie IPA III.
2. Beneficjent IPA III wyznacza krajowego koordynatora IPA.
3. Krajowy koordynator IPA zapewnia ścisły związek między korzystaniem z pomocy z IPA III a ogólnym procesem przystąpienia.
4. Krajowy koordynator IPA jest głównym partnerem Komisji w całym procesie koordynacji programowania zgodnie z celami i priorytetami tematycznymi ram programowania IPA III, o których mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) 2021/1529 („ramy programowania IPA III”), monitorowania realizacji, oceny i sprawozdawczości w zakresie pomocy z IPA III, w tym koordynacji w obrębie administracji beneficjenta IPA III oraz z pozostałymi darczyńcami. Krajowy koordynator IPA dąży również do tego, aby administracja beneficjenta IPA III podjęła wszystkie niezbędne kroki w celu ułatwienia realizacji powiązanych programów.

5. Krajowy koordynator IPA koordynuje także udział beneficjentów IPA III w odpowiednich programach współpracy terytorialnej i transgranicznej na mocy rozporządzenia (UE) 2021/1529 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059. Krajowy koordynator IPA może, w stosownych przypadkach, powierzyć to zadanie koordynacyjne strukturze ustanowionej w celu zarządzania współpracą transgraniczną.

6. Krajowym koordynatorem IPA jest przedstawiciel wysokiego szczebla w rządzie lub organach administracji centralnej beneficjenta IPA III posiadający odpowiednie uprawnienia.

Artykuł 5

Ramowa umowa o partnerstwie finansowym, umowy sektorowe i umowa w sprawie finansowania

1. Komisja i beneficjent IPA III zawierają ramową umowę o partnerstwie finansowym zawierającą szczegółowe ustalenia dotyczące zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i audytu w zakresie pomocy z IPA III, która zobowiązuje beneficjenta IPA III do transpozycji odpowiednich unijnych wymogów regulacyjnych do jego porządku prawnego. Ramową umowę o partnerstwie finansowym można uzupełnić umowami sektorowymi ustanawiającymi przepisy szczegółowe w zakresie zarządzania pomocą i realizowania pomocy z IPA III w określonych obszarach polityki lub programach.

2. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków pomoc z IPA III jest przyznawana beneficjentowi IPA III dopiero po wejściu w życie ramowej umowy o partnerstwie finansowym i, w stosownych przypadkach, odpowiedniej umowy sektorowej.

3. W umowach w sprawie finansowania określa się warunki przyznawania pomocy z IPA III, w tym mające zastosowanie metody realizacji pomocy z IPA III, terminy realizacji, jak również zasady kwalifikowalności wydatków.

4. W przypadku gdy programy są realizowane w ramach zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA III, ramowa umowa o partnerstwie finansowym, umowa sektorowa, w stosownych przypadkach, oraz umowa w sprawie finansowania jako całość muszą być zgodne z art. 129, art. 155 ust. 6 i art. 158 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

5. Ramowa umowa o partnerstwie finansowym ma zastosowanie do wszystkich umów w sprawie finansowania. W stosownych przypadkach umowy sektorowe mają zastosowanie do wszystkich umów w sprawie finansowania zawartych w odniesieniu do danego obszaru polityki lub programu objętego umową sektorową.

6. Oprócz elementów przewidzianych w art. 130 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 ramowe umowy o partnerstwie finansowym oraz, w stosownych przypadkach, umowy sektorowe zawierają przede wszystkim szczegółowe postanowienia dotyczące:

- a) struktur i instytucji niezbędnych do zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i audytu w zakresie pomocy z IPA III, a także ich funkcji i zakresu odpowiedzialności;
- b) warunków i wymogów w zakresie kontroli dotyczących ustanawiania wymaganych struktur i instytucji przez beneficjenta IPA III, tak aby umożliwić powierzenie zadań w zakresie wykonania budżetu w odniesieniu do pomocy z IPA III;
- c) przepisów dotyczących podatków, ceł i opłat zgodnie z art. 27 ust. 9 i 10 rozporządzenia (UE) 2021/947;
- d) wymogów w zakresie płatności, badania i zatwierdzania zestawienia wydatków i procedur korekt finansowych. umarżania niewykorzystanych środków oraz zamykania programów.

Artykuł 6

Sprawozdawczość

Do dnia 15 lutego kolejnego roku budżetowego krajowy koordynator IPA przedstawia Komisji roczne sprawozdanie z realizacji pomocy finansowej z IPA III. Pozostałe wymogi w zakresie sprawozdawczości określa się w ramowej umowie o partnerstwie finansowym.

Artykuł 7

Komitet monitorujący IPA

1. Komisja i beneficjent IPA III ustanawiają komitet monitorujący IPA nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie pierwszej umowy w sprawie finansowania. Komitet ten wypełnia również obowiązki komitetu monitorującego IPA na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1085/2006 ⁽⁵⁾ i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 ⁽⁶⁾.
2. Komitet monitorujący IPA dokonuje przeglądu ogólnej skuteczności, wydajności, jakości, spójności, koordynacji i zgodności realizacji wszystkich działań mających na celu osiągnięcie rezultatów określonych w umowach w sprawie finansowania i w ramach programowania IPA III. W tym celu komitet, w stosownych przypadkach, opiera się na informacjach przedstawionych przez sektorowe komitety monitorujące, o których mowa w art. 10, oraz inne istniejące centralne struktury koordynacyjne beneficjenta IPA III.
3. W skład komitetu monitorującego IPA wchodzi przedstawiciele Komisji, krajowego koordynatora IPA, innych właściwych instytucji i podmiotów beneficjenta IPA III oraz, w stosownych przypadkach, dwustronnych organizacji darczyńców, organizacji międzynarodowych, międzynarodowych instytucji finansowych i innych zainteresowanych stron, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego.
4. Przedstawiciel Komisji i krajowy koordynator IPA współprzewodniczą posiedzeniom komitetu monitorującego IPA.
5. Komitet monitorujący IPA przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
6. Posiedzenia komitetu monitorującego IPA odbywają się co najmniej raz w roku. Posiedzenia *ad hoc* mogą być zwoływane z inicjatywy Komisji lub beneficjenta IPA III, w szczególności gdy są one poświęcone określonym zagadnieniom tematycznym.

TYTUŁ II

ZARZĄDZANIE POŚREDNIE PRZEZ BENEFICJENTÓW IPA III

Artykuł 8

Struktury i instytucje

1. W przypadku zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA III beneficjent IPA III ustanawia następujące struktury i instytucje:
  - a) krajowego koordynatora IPA;
  - b) krajowego urzędnika zatwierdzającego;
  - c) strukturę zarządzania składającą się z biura wsparcia krajowego urzędnika zatwierdzającego i organu rachunkowości;
  - d) instytucje zarządzające i instytucje pośredniczące;
  - e) instytucję audytową.
2. Role i obowiązki struktur, o których mowa w ust. 1 określa się w ramowej umowie o partnerstwie finansowym.
3. Beneficjent IPA III zapewnia odpowiedni podział obowiązków między strukturami i instytucjami, o których mowa w ust. 1, oraz w ich obrębie.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1085/2006 z dnia 17 lipca 2006 r. ustanawiające instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 82).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 11).

Artykuł 9

Zarządzanie pośrednie z udziałem beneficjenta IPA III

1. Komisja może realizować pomoc z IPA III w ramach zarządzania pośredniego z udziałem beneficjenta IPA III, zawierając umowę w sprawie finansowania zgodnie z art. 154 i 158 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Przed podpisaniem umowy w sprawie finansowania Komisja uzyskuje dowody spełnienia warunków określonych w art. 154 ust. 4 akapit pierwszy lit. a)–f) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Komisja upewnia się również, że ustanowiono struktury i instytucje, o których mowa w art. 8 niniejszego rozporządzenia.
3. Krajowy urzędnik zatwierdzający monitoruje stałe spełnianie przez struktury i instytucje, o których mowa w art. 8, wymogów określonych w ust. 2 niniejszego artykułu. W przypadku niespełnienia tych wymogów krajowy urzędnik zatwierdzający niezwłocznie informuje o tym Komisję i podejmuje odpowiednie środki ochronne w odniesieniu do dokonanych płatności lub podpisanych umów.
4. Programy wieloletnie objęte umową w sprawie finansowania i odnoszące się do przepisów art. 30 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) 2021/947 realizuje się w ramach zarządzania pośredniego z udziałem beneficjentów IPA III. Decyzje w sprawie przyjęcia wieloletnich planów działania, o których mowa w art. 23 rozporządzenia (UE) 2021/947, w stosownych przypadkach zawierają orientacyjny wykaz dużych projektów. Komisja stosuje art. 30 ust. 3 akapit drugi i trzeci rozporządzenia (UE) 2021/947, chyba że w umowie sektorowej lub umowie w sprawie finansowania określono wcześniejszy termin automatycznego umorzenia zobowiązań.
5. Kwotę, której dotyczy umorzenie, o którym mowa w ust. 4, należy pomniejszyć o kwoty odpowiadające tej części zobowiązania budżetowego, do której ma zastosowanie jeden z następujących warunków:
  - a) działanie jest zawieszane w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym;
  - b) niemożliwe było złożenie wniosku o płatność z powodu działania siły wyższej mającej poważny wpływ na realizację całości lub części programu.

Beneficjent IPA III powołujący się na działanie siły wyższej musi udowodnić jej bezpośrednie konsekwencje dla realizacji całości lub części programu.

6. Beneficjent IPA III przesyła Komisji informacje na temat warunków, o których mowa w ust. 5 lit. a) i b) niniejszego artykułu, w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w art. 6.

Artykuł 10

Sektorowe komitety monitorujące

1. Beneficjent IPA III ustanawia sektorowe komitety monitorujące IPA w celu monitorowania programów rocznych i wieloletnich realizowanych w ramach zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA III, finansowanych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1085/2006, rozporządzenia (UE) nr 231/2014 i rozporządzenia (UE) 2021/1529 w określonym sektorze. Takie komitety ustanawia się najpóźniej sześć miesięcy po wejściu w życie pierwszej umowy w sprawie finansowania w danym sektorze.
2. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, w przypadku programów rocznych realizowanych w ramach zarządzania pośredniego, w umowie w sprawie finansowania można odstąpić od obowiązku ustanowienia sektorowego komitetu monitorującego IPA.
3. Jeśli sektorowy komitet monitorujący IPA zostanie utworzony, może on, oprócz programów wieloletnich realizowanych w ramach zarządzania pośredniego, monitorować inne programy roczne finansowane na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1085/2006, rozporządzenia (UE) nr 231/2014 i rozporządzenia (UE) 2021/1529, realizowane w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego w tym samym konkretnym sektorze.
4. W przypadku programów współpracy transgranicznej funkcje sektorowego komitetu monitorującego IPA pełni wspólny komitet monitorujący, o którym mowa w art. 18.

5. Każdy sektorowy komitet monitorujący IPA nadzoruje postępy w realizacji programu. Dokonuje on przeglądu skuteczności, wydajności, jakości, spójności, koordynacji i zgodności realizacji działań w ramach programu i ich spójności z odpowiednimi strategiami.
6. Każdy sektorowy komitet monitorujący IPA przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
7. W skład sektorowego komitetu monitorującego IPA wchodzi przedstawiciele właściwych instytucji i podmiotów odnośnego beneficjenta IPA III, innych zainteresowanych stron, takich jak partnerzy gospodarczy, społeczni i środowiskowi, oraz organizacji międzynarodowych, międzynarodowych instytucji finansowych i społeczeństwa obywatelskiego. W pracach komitetu uczestniczy Komisja. Posiedzeniom sektorowego komitetu monitorującego IPA przewodniczy przedstawiciel wysokiego szczebla beneficjenta IPA III. W zależności od obszaru polityki lub programu Komisja może współprzewodniczyć posiedzeniom komitetu.
8. Posiedzenia sektorowego komitetu monitorującego IPA odbywają się co najmniej dwa razy na 12 miesięcy.

Artykuł 11

Oceny przeprowadzane przez beneficjenta IPA III w ramach zarządzania pośredniego

1. Beneficjent IPA III realizujący pomoc z IPA III w ramach zarządzania pośredniego jest odpowiedzialny za przeprowadzanie ocen programów, którymi zarządza, zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, art. 42 rozporządzenia (UE) 2021/947 i mającymi zastosowanie wytycznymi Komisji.
2. Beneficjent IPA III, w porozumieniu z Komisją, sporządza plan oceny przedstawiający działania, które mają zostać przeprowadzone w ramach oceny.

Artykuł 12

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. Aby zapewnić wykorzystanie pomocy IPA III zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, Komisja stosuje mechanizmy korekt finansowych.
2. Korekta finansowa może wynikać z każdej z następujących przyczyn:
  - a) wskazania jakichkolwiek błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych, przypadków korupcji;
  - b) wskazania uchybienia lub braku w systemach zarządzania i kontroli beneficjenta IPA III;
  - c) niemożności zapewnienia osiągnięcia rezultatów lub trwałości działania, lub obu tych elementów;
  - d) podjęcia przez Komisję działań następczych w związku ze sprawozdaniami z działalności audytowej i opiniami instytucji audytowej.
3. W przypadku stwierdzenia przez Komisję, że wydatki w ramach programów objętych IPA III zostały poniesione i uregulowane w sposób naruszający obowiązujące przepisy, podejmuje ona decyzję w sprawie wysokości kwot, które należy wyłączyć z finansowania unijnego.
4. Korekty finansowe stosuje się odpowiednio w formie potrąceń, w sytuacjach, o których mowa w ust. 2.
5. Komisja stosuje korekty finansowe na podstawie wskazania kwot wypłaconych nienależnie oraz skutków finansowych dla budżetu. Jeżeli kwot tych nie można dokładnie ustalić w celu zastosowania indywidualnych korekt, Komisja może zastosować korekty ryczałtowe lub korekty oparte na ekstrapolacji wyników. Przy ustalaniu wysokości kwoty korekty Komisja bierze pod uwagę charakter i wagę lub zakres i skutki finansowe każdej sytuacji, o której mowa w ust. 2.

*Artykuł 13***Badanie i zatwierdzanie zestawień wydatków**

Komisja upewnia się, że zestawienie wydatków jest kompletne, rzetelne i zgodne ze stanem rzeczy, stosując procedurę badania i zatwierdzania zestawień wydatków określoną w ramowej umowie o partnerstwie finansowym lub, w określonych przypadkach, w umowie sektorowej.

TYTUŁ III

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA MIĘDZY BENEFICJENTAMI IPA III*Artykuł 14***Priorytety tematyczne i współfinansowanie**

1. Priorytetami tematycznymi pomocy z IPA III dotyczącymi współpracy transgranicznej są priorytety określone w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2021/1529.
2. Stopa współfinansowania unijnego na poziomie każdego priorytetu tematycznego nie przekracza 85 % wydatków kwalifikowalnych w ramach programu współpracy transgranicznej.

*Artykuł 15***Pomoc techniczna**

1. Każdy program współpracy transgranicznej obejmuje określony przydział środków budżetowych na wsparcie w dziedzinie pomocy technicznej, który jest ograniczony do 10 % wkładu Unii w program współpracy transgranicznej.

W ramach pomocy technicznej wspiera się działania w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny, informowania, komunikacji, tworzenia sieci kontaktów, rozstrzygania sporów, kontroli i audytu związane z realizacją programu oraz działania mające na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych do realizacji programu. Pomoc techniczna może obejmować wsparcie w szczególności finansowania wspólnego sekretariatu technicznego, działań na rzecz zmniejszenia obciążenia administracyjnego beneficjentów, w tym systemów elektronicznej wymiany danych, oraz działań mających na celu wzmocnienie zdolności instytucji w państwach uczestniczących i beneficjentach oraz wymianę najlepszych praktyk między nimi w zakresie zarządzania pomocą z IPA III.

2. Wsparcie w dziedzinie pomocy technicznej może również dotyczyć poprzedniego i kolejnego okresu programowania.

*Artykuł 16***Programowanie i wybór operacji**

1. Programy współpracy transgranicznej są opracowywane wspólnie przez uczestniczących beneficjentów IPA III zgodnie z programem modelowym przedstawionym przez Komisję oraz przesyłane Komisji drogą elektroniczną. Uczestniczący beneficjenci IPA III i Komisja uzgadniają wykaz kwalifikujących się regionów, które obejmuje się odpowiednim programem współpracy transgranicznej.
2. Operacje wybierane w ramach programu współpracy transgranicznej muszą przynosić wyraźne skutki i korzyści transgraniczne.
3. Operacje w ramach programów współpracy transgranicznej wybierane są przez instytucję zamawiającą w drodze zaproszeń do składania wniosków obejmujących cały kwalifikowalny obszar.
4. Uczestniczący beneficjenci IPA III mogą także określić operacje niewymienione w zaproszeniu do składania wniosków. W takim przypadku operacje tego typu wyraźnie wymienia się w programie współpracy transgranicznej, o którym mowa w ust. 1.

5. Operacje wybrane w ramach współpracy transgranicznej obejmują beneficjentów z co najmniej dwóch uczestniczących beneficjentów IPA III. Beneficjenci współpracują w zakresie opracowania i realizacji operacji. Ponadto współpracują oni w zakresie zapewnienia personelu lub finansowania operacji lub w zakresie obu tych czynności.

6. Operacja może być realizowana w jednym uczestniczącym beneficjencie IPA III pod warunkiem wskazania skutków i korzyści transgranicznych.

Artykuł 17

Beneficjenci

1. Beneficjenci mają siedzibę w kraju będącym beneficjentem IPA III uczestniczącym w programie.
2. Beneficjenci wyznaczają spośród siebie beneficjenta wiodącego. Beneficjent wiodący zapewnia realizację całej operacji, monitoruje, czy operacja jest realizowana zgodnie z warunkami określonymi w umowie, a także dokonuje ustaleń z innymi beneficjentami, aby zagwarantować należyte zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na operację, w tym warunki odzyskania nienależnie wypłaconych kwot.

Artykuł 18

Struktury i instytucje

1. W zarządzaniu programami współpracy transgranicznej w beneficjentach IPA III uczestniczą następujące struktury:
  - a) krajowi koordynatorzy IPA beneficjentów IPA III uczestniczących w programie współpracy transgranicznej, którzy wspólnie odpowiadają za zapewnienie spójności celów określonych w proponowanych programach współpracy transgranicznej z celami ram programowania IPA III;
  - b) krajowy urzędnik zatwierdzający i struktura zarządzania wiodącego beneficjenta IPA III, o których mowa w art. 8 ust. 1 lit. c), gdy program transgraniczny jest realizowany w ramach zarządzania pośredniego;
  - c) struktury współpracy transgranicznej we wszystkich uczestniczących beneficjentach IPA, które ściśle współpracują w zakresie programowania i realizacji odpowiedniego programu współpracy transgranicznej. W przypadku zarządzania pośredniego struktura współpracy transgranicznej wiodącego beneficjenta IPA III wykonuje zadania instytucji zarządzającej, o której mowa w art. 8 ust. 1 lit. d). Instytucja zarządzająca wyznacza instytucje pośredniczące;
  - d) instytucja audytowa, o której mowa w art. 8 ust. 1 lit. e), jeżeli program transgraniczny jest realizowany w ramach zarządzania pośredniego w odniesieniu do beneficjenta IPA III. W przypadku gdy instytucja audytowa nie jest uprawniona do pełnienia swoich funkcji na całym terytorium objętym programem współpracy transgranicznej, otrzymuje ona wsparcie ze strony grupy audytorów, w skład której wchodzi przedstawiciele każdego kraju uczestniczącego w programie współpracy transgranicznej.
2. Zadania i obowiązki struktur, o których mowa w ust. 1, określa się szczegółowo w ramowej umowie o partnerstwie finansowym.
3. Uczestniczący beneficjenci IPA III ustanawiają dla każdego programu współpracy transgranicznej wspólny komitet monitorujący, który pełni również rolę sektorowego komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 10.
4. Ustanawia się wspólny sekretariat techniczny w celu wsparcia Komisji, a także innych struktur i instytucji, w tym wspólnego komitetu monitorującego. Ten sam wspólny sekretariat techniczny może uczestniczyć w przygotowaniu i realizacji więcej niż jednego programu współpracy transgranicznej.

5. W przypadku zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA III uczestniczący beneficjenci IPA III zawierają porozumienie dwustronne lub wielostronne określające ich obowiązki w zakresie realizacji odpowiedniego programu współpracy transgranicznej. Minimalne wymogi dotyczące takiego porozumienia określa się w ramowej umowie o partnerstwie finansowym.

Artykuł 19

Szczegółowe przepisy dotyczące finansowania

Programy współpracy transgranicznej w ramach IPA III realizuje się w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego poprzez programy wieloletnie.

TYTUŁ IV

ROLNICTWO I ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Artykuł 20

Przepisy szczegółowe dotyczące pomocy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

1. Pomoc na rzecz rozwoju obszarów wiejskich podlega programowi wieloletniemu, czyli wieloletniemu planowi działania w rozumieniu art. 23 i 24 rozporządzenia (UE) 2021/947, który to program sporządzany jest na szczeblu centralnym, przygotowywany przez odpowiednie instytucje wyznaczone przez beneficjenta IPA III i przedkładany Komisji po konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
2. Programy rozwoju obszarów wiejskich są realizowane przez beneficjentów IPA III w ramach zarządzania pośredniego zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i umożliwiają finansowanie wybranych rodzajów działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
3. W odniesieniu do programów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w skład struktur, o których mowa w art. 8 ust. 1 lit. d), wchodzi agencja i instytucja zarządzająca do spraw Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (IPARD), które działają w ścisłej współpracy.
4. Przy ustalaniu udziału wydatków publicznych jako odsetka całkowitego kwalifikowalnego kosztu inwestycji, nie bierze się pod uwagę pomocy krajowej ukierunkowanej na ułatwienie dostępu do pożyczek udzielanych bez wkładu UE przewidzianego w rozporządzeniu (UE) 2021/1529.
5. Projekty inwestycyjne realizowane w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich nadal kwalifikują się do finansowania unijnego, pod warunkiem że nie ulegną istotnym modyfikacjom w ciągu pięciu lat od dokonania płatności końcowej.
6. W przypadku programów rozwoju obszarów wiejskich sektorowym komitetem monitorującym, o którym mowa w art. 10, jest sektorowy komitet monitorujący do spraw Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (IPARD).

TYTUŁ V

PRZEPIS KOŃCOWY

Artykuł 21

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 grudnia 2021 r..

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca
